ادامه از صفحه اول

بلای بلایای طبیعی

در مطالعات که درباره خطرپذیری سیل در شهرهایی با جمعیت بیش از ۷۵۰ هزار نفر در سال ۲۰۲۵ انجام شد، ۱۰ شهر بزرگ در نیمه غربی کشورمان در معرض سیل‌های مخرب قرار دارند. سیلاب‌های بهار ۱۳۹۸ به وضوح خطرپذیری بالای شهرها در نیمه غربی کشورمان را اثبات کرد.

۳- در مدیریت سیلاب فعالیت‌های برنامه‌ریزی از فعالیت‌های واکنشی اهمیت بیشتری دارد: مدیریت سیلاب عبارت است از فعالیت‌های برنامه‌ریزی (قبل از سیلاب) و فعالیت‌های واکنشی (درست قبل از سیلاب، هم‌زمان با سیلاب و بعد از سیلاب). مدیریت کارا و اثربخش سیلاب نیاز به برنامه‌ریزی جامع و دقیق دارد که باید در ماه‌ها و سال‌های قبل از سیلاب براساس مطالعات فنی، اجتماعی، اقتصادی و... به انجام برسد. طرح‌های عملیاتی شرایط اضطراری حاصل مطالعات جامعی است که به مدیران در زمان واقعی رخداد سیلاب راهنمایی می‌کند که چگونه عمل کنند. زمان سیلاب وقت مدل‌سازی پیچیده و زمان‌بر نیست! وقت عمل است؛ ولی این عملیات باید براساس نتایج مطالعاتی که قبلا در زمان طولانی و با دسترسی به همه اطلاعات انجام شده، صورت گیرد. به‌عنوان یک مثال ساده، در پشت جلد کتاب‌های درسی مدارس برخی از شهرهای ژاپن نقشه مناطق امن در سیلاب‌ها درج شده است تا دانش‌آموزان رأسا بتوانند در جریان سیلاب‌های بزرگ تصمیم‌های درستی بگیرند. در جریان سیلاب‌های اخیر بسیاری از کاستی‌ها مانند نبود سخنگوی سیلاب نشان‌دهنده نیاز بیش‌ازپیش به طرح‌های عملیاتی شرایط اضطراری برای مناطق پرخطر است (در عمل به نظر می‌رسد قبل از وقوع سیلاب‌های اخیر مناطق پرخطر هم خوب و کامل شناسایی نشده‌اند).

۴- نیاز به مرکز ملی پیش‌بینی‌های منابع آب و سیلاب: براساس تجارب جهانی هم‌افزایی پیش‌بینی‌های درازمدت اقلیمی، هواشناسی و هیدرولوژیکی با پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت می‌تواند اثربخشی پیش‌بینی‌ها را به نحو چشمگیری افزایش دهد. مشکل آن است که این پیش‌بینی‌ها در سازمان‌های مختلفی انجام می‌شود؛ درباره بارش در سازمان هواشناسی و آبدهی فصلی، سیلاب و اثرات سدها در وزارت نیرو مطالعه می‌شود. مناسب است مانند کشور استرالیا تمامی پیش‌بینی‌ها در یک مرکز ملی متمرکز شود. در سال ۱۳۷۸ سد کرخه یک سال زودتر از تکمیل سرریز اصلی آبگیری شد و این مهم با هم‌افزایی پیش‌بینی‌های فصلی اقلیمی، پیش‌بینی آورد در بهار و مطالعات دیگر محقق شد.

۵- اثر کاهشی سدها در ریسک سیلاب در پایین‌دست به‌مراتب بیشتر از ریسک ناشی از تخریب آنهاست: همیشه در آستانه شروع سرریزی از یک سد، به‌سرعت شایعاتی درباره احتمال تخریب سد در جامعه پخش می‌شود. در عمل سدهای بزرگ از ایمن‌ترین ساخته‌های دست بشر محسوب می‌شوند و درصورتی‌که خوب طراحی، احداث و بهره‌برداری شوند، ایمنی آنان بسیار بیشتر از هواپیماهای مسافربری مدرن است. درعین‌حال براساس تجارب جهانی اثرات سدها در کاهش ریسک سیلاب در پایین‌دست بسیار مثبت ارزیابی شده است. در جریان سیلاب ۱۳۸۰ گلستان حداکثر ورودی سیلاب به سد گلستان حدود سه هزار مترمکعب بر ثانیه و حداکثر خروجی از سد ۳۰۰ مترمکعب بر ثانیه برآورد شده است. درصورتی‌که سد گلستان وجود نداشت، وقوع فاجعه انسانی با چند هزار کشته محتمل بود. در سیلاب‌های اخیر هم بدون سدهای بزرگ کارون، کرخه و دز یکی از بزرگ‌ترین فاجعه‌های طبیعی جهان رقم می‌خورد؛ برای مثال سد کرخه پیک سیلاب ورودی هشت‌هزارو ۳۰۰ مترمکعب بر ثانیه‌ای را به دوهزارو ۵۰۰ مترمکعب بر ثانیه کاهش داد.

۶- هم‌افزایی روش‌های سازه‌ای و غیرسازه‌ای: روش‌های سازه‌ای مدیریت سیلاب عبارت‌اند از سدها، سیل‌بندها، کانال‌های انحراف سیل، مخازن تأخیری، مخازن ذخیره‌ای برای پخش سیلاب و اصلاح و بهسازی مسیر. روش‌های غیرسازه‌ای که در دهه‌های اخیر کاربرد و اهمیت روزافزون داشته‌اند در دو دسته فعالیت‌های برنامه‌ریزی و واکنشی دسته‌بندی می‌شوند:

فعالیت‌های برنامه‌ریزی: پیش‌بینی سیلاب، پیش‌بینی سیلاب‌های دریایی، مدیریت گسترش سیلاب‌دشت‌ها، بیمه سیلاب، مقاوم‌سازی در مقابل سیلاب، تدوین طرح‌های عملیاتی شرایط اضطراری، آموزش و جلب مشارکت مردم و مدیریت مخازن سدها.

فعالیت‌های واکنشی: هشدار سیلاب، مقابله با سیلاب، اطلاع‌رسانی، مدیریت جوامع محلی، تخلیه، مدیریت مخازن سدها در زمان واقعی و کمک‌های اضطراری. در عمل باید طیف گسترده‌ای از اقدامات را با توجه به شرایط به کار گرفت و در بسیاری از موارد کاربرد توأمان این روش‌ها می‌تواند موجب هم‌افزایی شود؛ برای مثال در آمریکا جوامعی که قوانین مدیریت سیلاب‌دشت‌ها را رعایت کنند، مشمول دریافت بیمه سیلاب یارانه‌ای می‌شوند؛ بنابراین انگیزه لازم برای رعایت قوانین توسعه سیلاب‌دشت‌ها ایجاد می‌شود.

۷- خطر تلفات جانی حوضه‌های کوهستانی کوچک بیشترین است: در سیلاب اخیر بیشترین تلفات در شیراز و در اثر تندسیلاب یک حوضه کوچک کوهستانی به وقوع پیوست.

ادامه در صفحه ۴

politics@sharghdaily.ir

رئیس قوه قضائیه: قضات دیوان عالی نظرات خود را ارائه کنند

رئیس قوه قضائیه پیشنهاد داد که قضات دیوان عالی کشور با رویکردی آسیب‌شناسانه، هر فصل یک‌بار، نکاتی را که موجب نقض آرای محاکم می‌شود استخراج و تدوین کنند تا این نکات و مصادیق، زمینه‌ساز تدوین دستورالعمل‌های لازم برای جلوگیری از تکرار کاستی‌ها و نقایص در رسیدگی‌های قضائی و نهایتا موجب اتقان بیشتر آرای محاکم شود. به گزارش ایسنا، رئیس دستگاه قضا در جلسه مشورتی با قضات دیوان عالی کشور در اجرای اصل۱۶۲ قانون اساسی با تبریک اعیاد شعبانیه و آرزوی توفیق برای برخورداری از برکات و فیوضات این ماه باعظمت، تصریح کرد: براساس آنچه در قانون اساسی مورد تصریح قرار گرفته است، دیوان عالی کشور عالی‌ترین مرجع قضائی کشور و تصمیم این دیوان، نظر نهایی و صائب برای همه قضات پس از طی فرایند قضائی پرونده‌ها است.

رئیسی در ادامه و در اجرای اصل۱۶۲ قانون اساسی، مشورت با قضات دیوان عالی کشور برای انتخاب رئیس این مرجع عالی قضائی را در دستور کار قرار داد و خاطرنشان کرد: تا کنون روش‌های مختلفی برای این مشورت وجود داشته است، اما نظر بنده این بود که همه قضات دیوان عالی در یک جلسه، نظرات خود را به صورت مکتوب ارائه کنند تا درباره ریاست دیوان عالی کشور تصمیم‌گیری شود. نظراتی را نیز به صورت غیررسمی دریافت کرده‌ام و برخی دوستان، اسامی مختلفی را پیشنهاد داده‌اند که برخی از این گزینه‌ها داخل دیوان عالی کشور حضور دارند، برخی خارج از دیوان و برخی هم اساسا خارج از قوه قضائیه هستند. اولویت بنده برای انتصاب رئیس دیوان عالی کشور این است که گزینه مورد نظر از داخل مجموعه دیوان عالی کشور باشد و افرادی که خارج از دیوان در قوه قضائیه حضور دارند یا خارج از دستگاه قضائی فعالیت می‌کنند، در اولویت‌های دوم و سوم قرار خواهند داشت. رئیس قوه قضائیه در پایان تصریح کرد: امیدواریم همگی در جهت فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در بیانیه گام دوم انقلاب، به‌درستی نقش خود را در اجرای عدالت و افزایش اعتماد عمومی ایفا کنیم و با بهره‌مندی از تجربیات چهار دهه گذشته، حرکتی متفاوت را در دستگاه قضائی با همفکری همه قضات، فرهیختگان، حقوق‌دانان و بدنه حوزوی و دانشگاهی کشور آغاز کنیم. بر اساس این گزارش، چند نفر از قضات دیوان عالی کشور نقطه نظرات خود را در این جلسه مطرح کردند و همگی قضات نیز سه گزینه پیشنهادی خود برای ریاست دیوان عالی کشور را به ترتیب اولویت و به صورت مکتوب ارائه دادند.

دیدار استادان اصلاح‌طلب قمی با آیت‌الله سیستانی

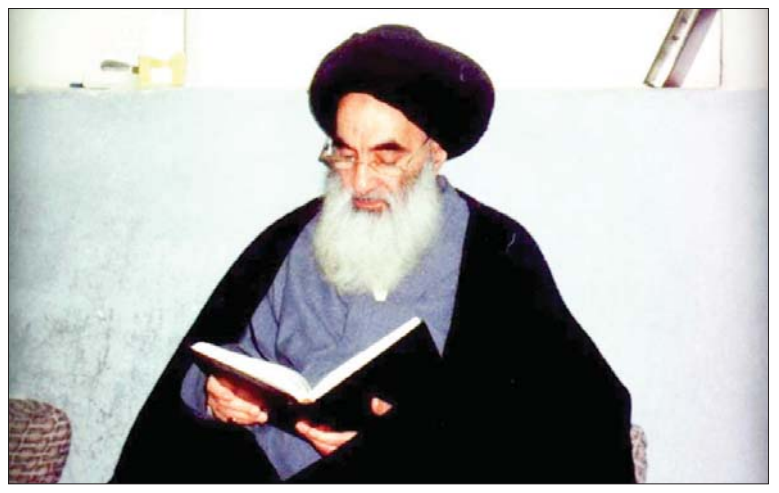

تعدادی از استادان و علمای قم که نزدیک به گرایش اصلاح‌طلبی بودند، در ایام تعطیلات نوروز به دیدار آیت‌الله سیستانی رفته‌اند. این خبر را مجتبی لطفی، از استادان قم به «شرق» داد. چند روز گذشته البته او این خبر را در کانال تلگرامی خود منتشر و توضیحاتی درباره این دیدار ارائه کرده بود.

این نویسنده، در توضیح بیشتر درباره این دیدار گفت که برخی از استادان و علمای قم در سفرهایی که برای زیارت عتبات به عراق می‌روند، با آیت‌الله سیستانی هم دیدار می‌کنند. او ادامه داد: دیدار اخیر در ایام تعطیلات نوروز و از سوی گروهی از استادان قم صورت گرفته که گرایش نزدیک به اصلاح‌طلبی دارند. لطفی در بیان جزئیات بیشتر اضافه کرد که این ملاقات از سوی حدود هفت یا هشت نفر از استادانی صورت گرفت که کرسی درس خارج‌فقه دارند که بعضی از آنها در فیضیه و برخی هم در بیوت خود تدریس می‌کنند. لطفی از بیان جزئیات بیشتر درباره نام و نشانی این افراد خودداری کرد، اما در پاسخ به این سؤال که نحوه ارتباط آیت‌الله سیستانی در قم با مراجع و بیوت و علما چگونه است، توضیح داد که آقای شهرستانی، نماینده آیت‌الله سیستانی، سیاست درهای باز را در قم پیگیری می‌کنند، به همین جهت با افرادی از گروه‌ها و نحله‌های مختلف فکری دیدار می‌کنند و در مناسبات مختلف، از جمله اعیاد و روضه‌ها حضور دارند. لطفی در کانال خود مطلبی را به این دیدار اختصاص داده بود که در سایت انصاف‌نیوز هم بازنشر شده بود. او در این مطلب درباره محتوای دیدار انجام‌شده چنین نوشته بود: برخی از علمای قم در سفری به نجف به دیدار آیت‌الله سیستانی رفتند که در این دیدار، آیت‌الله سیستانی به سه نکته اشاره داشت: ۱. از روحانیون عراق خواسته‌ام به‌هیچ‌وجه وارد مناصب دولتی نشوند و در صورت تمایل یا نیاز به ورود، لباس روحانیت را کنار گذاشته و از حوزوی‌بودن استعفا دهند. ۲. از نیروهای حشدالشعبی (بسیج مردمی عراق) اکیدا درخواست کردم به‌هیچ‌عنوان وارد فعالیت اقتصادی نشوند. ۳. در هیاهوهای سیاسی داخل ایران نگرانم که وضعیت معیشتی مردم به فراموشی سپرده شود. او در گفت‌وگوی خود با «شرق» اضافه کرد که کسانی که با نگاه سیاسی آیت‌الله سیستانی آشنایی داشتند از طرح این نکات چندان شگفت‌زده نشدند. نظرات آیت‌الله سیستانی نزدیک به نظرات آیت‌الله خویی است. ایشان هم به مثابه آیت‌الله خویی به تفکیک بین علما از اشتغالات رسمی و حکومتی اعتقاد دارد. او در توضیح این نکته که نظر آیت‌الله سیستانی درباره حشدالشعبی بر مبنای گزارش بوده یا توصیه‌ای بوده است، گفت که این سخنان توصیه‌ای و از جنبه پیشگیرانه مطرح شده است. این نویسنده و محقق قمی در ادامه درباره اینکه آیا دیدارها با آیت‌الله سیستانی از سوی دیگر گرایش‌های سیاسی موجود در بین علما و بیوت قم نیز صورت می‌گیرد، متذکر شد که همان‌طور که گفتم، آقای شهرستانی با بیوت و علمای قمی ارتباط نزدیک و تنگاتنگی دارند. لطفی درباره اثر این تعاملات هم گفت: تبادل‌نظر بین علما، به‌ویژه درباره فقه سیاسی شیعه می‌تواند در انتقال تجربیات بین عراق و ایران مؤثر باشد، به‌ویژه آنکه آیت‌الله سیستانی مقلدان زیادی هم در ایران داشته و به دلیل نوع نگرش خود در فقه حامیانی نیز از اهل سنت دارد؛ به‌عنوان‌نمونه، دیدگاه ایشان در موضوعات مربوط به حقوق بشر یا بحث مردم‌سالاری زبانزد است.

دیدار روحانی با آیت‌الله سیستانی

اسفندماه سال گذشته بود که خبر آمد حسن روحانی در سفرش به عراق قرار است با آیت‌الله سیستانی هم دیدار داشته باشد؛ دیداری که برگزار شد و در آن جلسه محمود واعظی و محمدجواد ظریف هم حضور داشتند. آن دیدار از این جهت مهم ارزیابی شد که اولین دیدار یک رئیس‌جمهوری اسلامی ایران با آیت‌الله سیستانی بود. تا پیش از این چنین مقامی از سوی ایران با ایشان دیدار نکرده بود. تنها دیدار به ملاقات هاشمی‌رفسنجانی با آیت‌الله سیستانی بازمی‌گشت که در دوره حضور او در مجمع تشخیص مصلحت نظام صورت گرفته بود. به تعبیر حسین رویوران «مرجعیت در عراق، پایگاه اجتماعی گسترده‌ای دارد و به‌خاطر داشتن این پایگاه، امر ایشان مطاع است؛ به عبارتی اگر فردا بگوید نخست‌وزیر باید کنار برود، حضور مردم در صحنه به‌قدری خواهد بود که دولت نمی‌تواند ادامه دهد». خط‌مشی سیاسی آیت‌الله هم به تعبیر سیدعلی میرموسوی، از استادان دانشگاه مفید قم، در گفت‌وگویی که قبلا با روزنامه «شرق» داشته، با آنچه در گفتمان «اسلام سیاسی» و «انقلاب اسلامی» به نمایش گذاشته شده، تفاوت و مرزبندی دارد. در فقه سیاسی، ایشان نماینده سنتی، احیاگرانه، غیرسیاسی و غیرایدئولوژیکی از تشیع هستند که در تداوم مکتب شیخ انصاری و آخوندخراسانی شکل گرفته است. آیت‌الله سیستانی در پاسخ به پرسشی درباره رابطه دین و دولت می‌گوید: «حکومت از اراده اکثریت نشئت می‌گیرد و حکومت هیچ مخالفتی با دین اکثریت نداشته باشد». در این دیدگاه اقتدار نهاد دین در حوزه عمومی، به اموری محدود می‌شود که به امر دین برمی‌گردد و امور عرفی در حوزه اقتدار دولت قرار می‌گیرد. در مورد قلمرو اقتدار و ولایت فقیه هم ایشان مثل استادشان، مرحوم آیت‌الله خویی، به ولایت در امور حسبیه باور دارند. امور حسبیه اموری است که خداوند راضی به زمین‌گذاشتن و ترک‌شدن آنها نیست. درباره دایره امور حسبیه اختلاف وجود دارد.

نگاهی به زندگی آیت‌الله

سیدعلی حسینی‌سیستانی به تاریخ ۱۳۴۹ قمری در شهر مشهد به دنیا آمد. پدرش از عالمان روزگار خودش بود و مادرش هم از نوادگان سیدعلی سیستانی، از علمای بنام. در سال ۱۳۶۸ قمری راهی حوزه علمیه مشهد شد و در بحث‌های خارج‌فقه و اصول آیت‌الله سیدحسین طباطبایی‌بروجردی شرکت کرد و بعد از آن هم راهی قم شد. در اوایل سال ۱۳۷۱ هجری‌قمری، آیت‌الله شهر قم را به قصد اقامت در نجف ترک کرد و در مدرسه علمیه بخارایی اقامت گزید. در نجف، حوزه درس فقه و اصول دو نفر از بزرگان؛ یعنی آیت‌الله سیدابوالقاسم موسوی‌خویی و شیخ حسین حلّی را درک کرد و در همان ایام، از مباحث برخی دیگر از سرشناسان حوزه، از جمله مرحوم آیت‌الله حکیم و مرحوم آیت‌الله شاهرودی نیز استفاده کرد. با درگذشت آیت‌الله خویی در سال ۱۴۱۳ هجری‌قمری، گروهی از علما، مثل آیت‌الله سیدعلی بهشتی و آیت‌الله شیخ مرتضی بروجردی مردم را به تقلید از سیدعلی سیستانی ارجاع دادند و به‌این‌ترتیب دوره مرجعیت او آغاز شد. نماینده آیت‌الله سیستانی در ایران حجت‌الاسلام شهرستانی است. شهرستانی البته داماد آیت‌الله سیستانی هم هست. سیدعلی خمینی، نوه امام خمینی، به سال ۸۷ با دختر آقای شهرستانی؛ یعنی نوه آیت‌الله سیستانی ازدواج کرده است. سیدعلی خمینی هم پاییز سال گذشته بود که از قم به نجف هجرت کرد و در منزل امام خمینی در این شهر سکنا گزیده است.

بعد از ۱۲سال تلاش طرح «اداره و نظارت بر صداوسیما» در آستانه بررسی در صحن مجلس قرار گرفت

در سودای نظارت

امیرمحمد حسینی: از مجلس هشتم تاکنون مطرح است؛ طرح نظارت بر اداره سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی. این یعنی ۱۲ سال است که نمایندگان مجلس به دنبال تصویب طرحی هستند که به اداره صداوسیما شکل قانونی بدهد. این نکته‌ای است که علی مطهری، نایب‌رئیس مجلس بارها به آن اشاره کرده است. او گفته «بعد از اصلاح قانون اساسی انتخاب رئیس سازمان با مقام معظم رهبری شد و بعدازآن قانون اصلاح نشده است، لذا مدت زیادی است صداوسیما بدون قانون اداره می‌شود». حالا طرح اداره و نظارت بر صداوسیما در کمیسیون فرهنگی مجلس تصویب شده و در نوبت رسیدگی در صحن مجلس قرار گرفته است. به گفته اعضای کمیسیون فرهنگی بعد از رسیدگی به طرح اصلاح برخی از مواد قانون انتخابات مجلس، طرح نظارت بر صداوسیما در صحن مطرح خواهد شد. طرحی که ساختار سازمانی جدیدی برای صداوسیما تعریف می‌کند و از رادیو و تلویزیون خصوصی سخن به میان می‌آورد.

«هیئت‌امنا» رکن جدید در طرح جدید

طرح کنونی بعد از تلفیق چند طرح در همین زمینه در سال ۹۶ در کمیته رسانه کمیسیون فرهنگی تدوین شده است. بر اساس ساختار جدیدی که در طرح اداره و نظارت بر صداوسیما دیده شده، «هیئت‌امنا» در رأس اداره صداوسیما قرار می‌گیرد. در ماده چهار این طرح هیئت‌امنا هیئتی پنج‌نفره تعریف شده که اعضای آن را مقام معظم رهبری تعیین می‌کنند. در تبصره همین ماده آمده که سه نفر از اعضای این هیئت را «در صورت صلاحدید مقام رهبری» سران سه قوه تشکیل می‌دهد. این یعنی حسن روحانی که به‌عنوان رئیس‌جمهوری جزء منتقدان عملکرد صداوسیما در سال‌های اخیر بوده، می‌تواند در رکن اول این سازمان حضور داشته باشد. سیدفاطمه ذوالقدر، عضو کمیسیون فرهنگی دراین‌باره به «شرق» گفت: در سایه هیئت‌امنایی‌شدن صداوسیما حتی رادیو و تلویزیون خصوصی اجازه فعالیت پیدا خواهند کرد. احمد مازنی، رئیس کمیسیون فرهنگی هم در این زمینه به «ایسنا» گفته است: «برای اینکه مدیریت صداوسیما در عین تمرکز تحت کنترل باشد، یک هیئت‌امنا با انتصاب رهبری پیش‌بینی کردیم و برای اینکه نظارت جدی و استصوابی باشد، وظایف هیئت نظارت را تقویت کردیم و برای اینکه رسانه از حالت سنتی خارج شود، امکان صدور مجوز رادیو و تلویزیون برای بخش خصوصی را دیدیم».

اداره صداوسیما قانونی می‌شود؟

موضوع قانونی‌شدن اداره صداوسیما این روزها بیش‌ازپیش مورد توجه قرار گرفته است. هرچند قانون اداره صداوسیما به سال ۱۳۵۹ بازمی‌گردد. یعنی این قانون شامل بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸ نشده است. مازنی، نماینده تهران با اشاره به همین موضوع گفته «من فکر می‌کنم در ۲۹ سال گذشته، اراده‌ای بر اجرای آنچه در بازنگری قانون اساسی برای صداوسیما پیش‌بینی شده، نبوده است. در اصل ۱۷۵ قانون اساسی سه محور مهم وجود دارد؛ یکی انتصاب رئیس توسط مقام رهبری که هر چندسال انجام می‌شود، دیگری نظارت بر صداوسیما توسط هیئت نظارت منتخب سه قوه و محور سوم نیز این است که اداره، نظارت و خط و مشی صداوسیما را قانون معین می‌کند؛ اما در ۲۹ سال گذشته این کار انجام نشد. یعنی صداوسیما ۲۹ سال در اداره، نظارت و خط مشی بدون داشتن قانون اداره شده است». پیش از مازنی نمایندگان دیگری ازجمله مطهری هم به این موضوع اشاره کرده‌اند. حالا ذوالقدر، دیگر عضو کمیسیون تأکید می‌کند که با تصویب این طرح، صداوسیما قانون مشخصی خواهد داشت که براساس آن اداره می‌شود.

چه کسی بر صداوسیما نظارت می‌کند؟

بر اساس ماده چهار طرح اداره صداوسیما، ارکان این سازمان عبارت‌اند از: هیئت امنا، هیئت‌مدیره، رئیس و شورای نظات. رئیس هیئت‌مدیره، رئیس سازمان است و چهار نفر دیگر به پیشنهاد رئیس سازمان و تصویب هئیت امنا انتخاب می‌شوند. از سوی دیگر، هیئت نظارت بر سازمان صداوسیما که بر اساس اصل ۱۷۵ قانون اساسی تشکیل شده است، در طرح جدید نقش مؤثری پیدا خواهد کرد. رئیس کمیسیون فرهنگی در این ارتباط چنین توضیح داده: «در بحث نظارت نیز ما با نمایندگان مجلس که ناظر صداوسیما هستند، گفت‌وگوهایی داشتیم. آنها گفتند ما اختیاری نداریم و هیئت نظارت عملا حالت استطلاعی دارد نه استصوابی و حالت تشریفاتی دارد نه مؤثر؛ درحالی‌که تفسیر شورای نگهبان از نظارت بر انتخابات، نظارت استصوابی است؛ اما شنیده‌ام نظارت سه قوه بر صداوسیما را استطلاعی می‌داند که اگر چنین باشد، خیلی دقیق به نظر نمی‌رسد». این موضوعی است که غلامرضا کاتب، یکی از نمایندگان قوه مقننه، در این هیئت بر آن تأکید دارد. او به «شرق» گفت: پیشنهادهای جدید در این طرح، نظارت [بر صداوسیما] را اجرائی‌تر می‌کند؛ در طرح جدید برخی از وظایف از هیئت نظارت، نظارت بر نحوه اجرای ضوابط مالی و اداری، نحوه اجرای سیاست‌های فرهنگی، هنری، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، اجرای بودجه مصوب و البته نظارت بر اجرای سیاست‌های هیئت امنا است.

رادیو و تلویزیون خصوصی

خصوصی‌سازی از دیگر مواد طرح جدید است که به نظر می‌رسد می‌تواند مرکز توجه قرار گیرد. در ماده ۱۴ طرح آمده: رئیس سازمان موظف به اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی است. این اصل مبتنی بر خصوصی‌سازی بخش‌های دولتی تحت محدوده مقررات و قوانین موضوعه است. در بند اول آمده که شرکت‌ها و سازمان‌های تابع سازمان را به بخش غیردولتی واگذار کند. در بند دیگر اشاره شده بخش‌های مختلف سازمان غیر از «پخش»، اعم از تولید، راه‌اندازی و نگهداری را با تصویب هیئت‌مدیره و هیئت امنا به بخش غیردولتی واگذار کند. نکته دیگر، فعالیت رادیو و تلویزیون خصوصی است که در ماده ۱۵ دیده شده است. در این ماده آمده: «بخش خصوصی می‌تواند با اجازه سازمان و در چارچوب مقررات مصوب هیئت امنا، رادیو یا تلویزیون تأسیس کند». این ماده چهار تبصره نیز دارد که اساسنامه شبکه‌های خصوصی و نظارت بر این شبکه‌ها را مشخص می‌کند. بر اساس تبصره دوم، بخش خصوصی می‌تواند در چارچوب مجوز سازمان و مصوبات هیئت امنا با رعایت ضوابط اسلامی و مصالح ملی، در یک یا چند حوزه ازجمله فرهنگی، ورزشی و... برنامه پخش کند. سوی دیگر این مواد، مغایرت یا عدم‌مغایرت آن با قانون اساسی است. به گفته نمایندگان و اعضای پیشین کمیسیون فرهنگی مجلس، قانون اساسی به‌طور مطلق نگفته صداوسیما باید دولتی بماند، بلکه خصوصی‌سازی آن را منوط به مواردی کرده که باید لحاظ شود؛ مواردی که به نظر می‌رسد در طرح اداره و نظارت بر صداوسیما در نظر گرفته شده است.

انتصاب‌های جدید در سازمان

شاید هیچ‌گاه تاکنون فعل‌وانفعالات در صداوسیما تا این اندازه حساسیت افکار عمومی را جلب نکرده بود؛ از حذف‌شدن برنامه «نود» که به موضوعات فوتبال ایران می‌پرداخت تا انتصاب‌هایی که می‌تواند به این سازمان رنگ‌وبوی جناحی بیشتری بدهد. انتصابات از علی فروغی به مدیریت شبکه سه که پیش از این رئیس مرکز بسیج صداوسیما و مدیر مرکز تخصصی معاونت فرهنگی- اجتماعی سازمان بسیج مستضعفین بود، شروع شد. بعد از فروغی، همفکران او یکی پس از دیگری وارد شبکه سه شدند. به‌تازگی نیز خبر از پیوستن دبیر فرهنگی خبرگزاری «فارس» به شبکه سه شنیده شده است. پیش از این، مهدی آذرپندار، مدیر فیلم و سریال شبکه سه شده بود. آذرپندار سابقه فعالیت در سایت «رجانیوز» را داشته است. شبکه‌های دیگر هم البته از انتصابات جدید مستثنا نشدند. جواد رمضان‌نژاد نیز از مدیریت شبکه افق، به شبکه پنج آمد. افق ازجمله شبکه‌های نوظهور است که به نظر می‌رسد رویکردهای جدیدی را دنبال می‌کند؛ برای مثال در ایام نوروز «خلیل موحد» که به‌عنوان پشت پرده پیامک‌های تهدیدآمیز مشهدی به نمایندگان مجلس معرفی شده بود، در مقام کارشناس در این شبکه حاضر شد؛ موضوعی که صدای نمایندگان مجلس حتی علیرضا رحیمی، عضو هئیت‌رئیسه را نیز درآورد. نمایندگان مجلس، به‌ویژه اعضای کمیسیون فرهنگی، امیدوارند طرح جدید مشکلات ساختاری صداوسیما را حل کند. علی مطهری، نایب‌رئیس مجلس، تصویب این طرح را گام مهمی دانسته و رئیس کمیسیون فرهنگی نیز امیدوار است این طرح در صحن تصویب شود. طرح مدنظر بعد از بررسی طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات مجلس در صحن مطرح می‌شود. باید منتظر ماند و دید طرح نظارت بر اداره سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی به کجا ختم خواهد شد؛ طرحی که ۱۲ سال است از سوی نمایندگان مجلس دنبال می‌شود.

خبر

با موافقت مقام معظم رهبری

جان‌باختگان قایق گمیشان شهید خدمت محسوب می‌شوند

● **پایگاه حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری:** با موافقت مقام معظم رهبری، نیروهای جهادی مردمی جان‌باخته در حادثه واژگونی قایق در شهر گمیشان «شهید خدمت» محسوب می‌شوند. جان‌باختگان این حادثه شامل تعدادی از امدادگران اهل سنت نیز بوده‌اند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با درخواست نماینده ولی‌فقیه در استان گلستان برای «شهید خدمت» اعلام‌شدن امدادرسانان جهادگر مردمی جان‌باخته در حادثه واژگونی قایق در سیل گمیشان موافقت کردند. شامگاه ششم فروردین ماه ۹۸ قایق حامل نیروهای مردمی که برای جلوگیری از نفوذ سیلاب به شهر گمیشان تلاش می‌کردند، واژگون شد که در این حادثه شش نفر از جهادگران جان باختند.

وزیر اطلاعات:

حرکت نابخردانه ترامپ ایران را یکدل کرد

● **ایرنا:** وزیر اطلاعات در عسلویه گفت: حرکت نابخردانه ترامپ در تروریسم‌شناختن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منجر به یکدلی، وحدت و هم‌گرایی در بین مردم و نیروهای ما اعم از مسلح، دستگاه‌های مدنی، کشوری و لشکری شد. این وحدت و همدلی باعث شد همه در لوای رهبری ولی امر مسلمین از سپاه حمایت و اعلام کنند که سپاهی هستیم.

حجت‌الاسلام محمود علوی افزود: این اعلام سپاهی‌بودن جانانه‌ترین سیلی را به گونه ترامپ نواخت و این پاسخ بسیار محکمی بود که ترامپ از تمامیت ملت ایران دریافت کرد. شاید اگر می‌خواستیم این حد سرمایه اجتماعی برای سپاه به‌وجود آوریم به این سادگی امکان‌پذیر نبود ولی ترامپ این کار را کرد و سرمایه عظیم اجتماعی ملت را پشت سپاه قرار داد.

او گفت: از هم‌اکنون متحدان آمریکا در خفا به ما پیشنهاد مذاکره می‌دهند چون دیدند ترامپ با تمامی سروصداها هیچ غلطی نکرد.

نگاه بیرون

اوج خواسته‌های عربستان و رژیم صهیونیستی

the guardian

تریتا پارسی
رئیس شورای ایرانیان آمریکا

● اقدام اخیر آمریکا علیه سپاه پاسداران ایران که یکی دیگر از تصمیمات اشتباه ترامپ بر اثر سیاست‌های جنگ‌طلبانه پمپئو و بولتون و توصیه‌های منفعت‌طلبانه عربستان سعودی و رژیم صهیونیستی است، موجب محصورشدن دولت آینده آمریکا در یک موقعیت دشمنی دائمی با ایران شده و راه‌های دیپلماتیک را می‌بندد. این اقدام بی‌سابقه نگرانی‌هایی درباره این به وجود آورده است که جناح مایک پمپئو و جان بولتون در دولت آمریکا ترامپ ناآگاه را به سمت یک درگیری آشکار با ایران می‌کشاند اما بزرگ‌ترین خطر این اقدام بی‌فکرانه تأثیرات کوتاه‌مدت آن نبوده بلکه این مسئله است که دولت‌های بعدی پس از دولت ترامپ را به‌واسطه این اقدام در یک دشمنی ناگزیر با ایران قرار خواهد داد. درک پیشینه روابط این دو کشور تنها به آن دو بستگی نداشته بلکه از دیدگاه بیرونی به همان اندازه که به خشم و تعصب تصمیم‌گیرندگان واشنگتن و تهران بستگی دارد، به تدابیر سایر قدرت‌های منطقه نیز بستگی دارد. اسرائیل و عربستان سعودی برای مدتی بیش از دو دهه است که نگران‌اند روابط نزدیک ایران و آمریکا به زیان آنها تمام شود و جایگاه مساعدشان در منطقه که هژمونی آمریکا برایشان فراهم کرده است، از بین برود. تعداد کمی از تصمیم‌های آمریکا بوده‌اند که به طور آشکار در راستای تمایلات رهبران اسرائیل و عربستان سعودی باشند و درعین‌حال به وضوح با تعریف معقول منافع ملی آمریکا در تقابل باشند؛ نمونه‌ای از آن، اقدام بی‌سابقه ترامپ برای تروریستی اعلام‌کردن نیروهای نظامی رسمی ایران است. مایک پمپئو، وزیر امور خارجه مدعی است که این اقدام فقط اقدامی در ادامه «کمپین فشار حداکثری آمریکا علیه حکومت ایران» است اما خود این کمپین بر پایه این فرضیه غلط قرار دارد که تحریم‌ها ایران را مجبور به تسلیم‌شدن خواهند کرد؛ جورج دبلیو بوش این رویکرد را در پیش گرفت و شکست خورد. باراک اوباما نیز در نتیجه به کار بستن آن با شکست روبه‌رو شد. در هر دو مورد (تحریم‌ها در دوره جورج دبلیو بوش و اوباما) فشار آمریکا با فشار متقابل ایران مواجه شد. ایران در سال ۲۰۰۳ به‌ندرت ۱۵۰ سانتریفیوژ داشت و هیچ ذخیره اورانیوم با غنای پایینی در اختیار نداشت اما در زمان پایان دوره ریاست‌جمهوری بوش، ایران هشت هزار سانتریفیوژ و هزارو ۵۰۰ کیلوگرم اورانیوم با غنای پایین داشت که این مقدار برای ساخت بمب کافی بود.

ادامه در صفحه ۱۵